

KẾT QUẢ CÔNG TÁC HỖ TRỢ, BỒI THƯỜNG THIẾT HẠI SỰ CỐ MÔI TRƯỜNG BIỂN DO CÔNG TY FORMOSA HÀ TĨNH GÂY RA TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH QUẢNG BÌNH

Từ ngày 6-23/4/2016, tại 4 tỉnh miền Trung gồm Hà Tĩnh, Quảng Bình, Quảng Trị và Thừa Thiên Huế đã xảy ra hiện tượng hải sản chết bất thường. Đây là sự cố môi trường biển nghiêm trọng, lần đầu tiên xảy ra trên diện rộng nước ta gây thiệt hại lớn về kinh tế, môi trường, xã hội, an ninh, chính trị cả trước mắt và lâu dài.

Đối với tỉnh Quảng Bình, sự cố môi trường biển gây hậu quả rất nghiêm trọng do có 18 xã sát biển và 32 xã nghèo bãi ngang, cồn bãi với khoảng 100.000 người dân đang sinh sống. Ở những địa phương này, người dân sống chủ yếu về nghề biển và phục vụ cho nghề biển.

Ngay sau khi sự cố môi trường biển, Chính phủ đã xây dựng kế hoạch đồng bộ, kiên quyết, cụ thể để xử lý; kịp thời có giải pháp hỗ trợ người dân ổn định cuộc sống, khôi phục sản xuất kinh doanh; tập trung thu gom, xử lý hải sản chết, bảo đảm vệ sinh môi trường; hướng dẫn, thông báo cho ngư dân về thời gian, ngư trường đánh bắt an toàn, nuôi trồng thủy hải sản; tổ chức rà soát, thống kê các cơ sở sản xuất xả thải trong khu vực; xác định trách nhiệm của các bộ, ngành, địa phương; tổ chức đánh giá hậu quả do sự cố gây ra với môi trường biển... Ngày 30/6/2016, Chính phủ công bố nguyên nhân sự cố môi trường biển gây hải sản chết là do Công ty Formosa Hà Tĩnh gây ra.

Thực hiện sự chỉ đạo kịp thời của các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, trực tiếp và thường xuyên là Thủ tướng, các Phó Thủ tướng Chính phủ, Ban Thường vụ Tỉnh ủy, UBND tỉnh Quảng Bình đã khẩn trương triển khai quyết liệt các biện pháp khắc phục hậu

quả sự cố, tập trung lãnh đạo, chỉ đạo các cấp ủy đảng, chính quyền, các sở, ban, ngành, Mặt trận, đoàn thể các cấp bám sát địa bàn, về từng hộ dân để nắm tình hình, chủ động xử lý các tình huống phức tạp xảy ra. Nắm tình hình tư tưởng, dư luận xã hội, làm tốt công tác tư tưởng cho nhân dân, đặc biệt nhân dân các địa phương trực tiếp gặp sự cố môi trường biển, không để kẻ xấu lợi dụng kích động, gây mất an ninh trật tự.

Ngày 9/5/2016, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 772/QĐ-TTg về việc hỗ trợ khẩn cấp cho người dân tại các tỉnh: Hà Tĩnh, Quảng Bình, Quảng Trị và Thừa Thiên Huế bị ảnh hưởng do sự cố môi trường biển, theo đó: hỗ trợ hộ nông dân, ngư dân, chủ trang trại, tổ hợp tác, hợp tác xã sản xuất trong lĩnh vực nuôi trồng thủy sản bị ảnh hưởng do hiện tượng hải sản chết bất thường như cơ chế hỗ trợ thiệt hại do thiên tai, dịch bệnh; hỗ trợ khắc phục hậu quả môi trường.

Thực hiện Quyết định số 772/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ, UBND tỉnh Quảng Bình đã phân bổ 1.557,565 tấn gạo theo mức hỗ trợ (trước khi có quyết định hỗ trợ của Thủ tướng Chính phủ, UBND tỉnh đã trích ngân sách cấp 500 tấn gạo hỗ trợ cho ngư dân các xã ven biển, bình quân mỗi khẩu 10kg gạo); các huyện, thị xã, thành phố trích ngân sách mua 241,110 tấn để hỗ trợ thêm. Tổng cộng số gạo đã hỗ trợ là 1.818,675 tấn cho 16.763 hộ, với 70.114 khẩu.

Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Bình đã thực hiện hỗ trợ 22,840 tỷ đồng cho 4.920 tàu cá đánh bắt ven bờ và vùng lòng (hỗ trợ 5 triệu

Hoạt động hỗ trợ, bồi thường khắc phục hậu quả sự cố môi trường biển tại xã Quảng Hải - Thị xã Ba Đồn

Ảnh: TL

đồng/tàu đối với tàu lắp máy dưới 90CV và 3,5 triệu đồng đối với tàu không lắp máy). Trước đó, UBND tỉnh cũng đã trích ngân sách hỗ trợ cho các tàu đánh bắt gần bờ, số lượng 2.800 tàu (do cấm đánh bắt) với mức 1 triệu đồng/tàu, tổng số tiền là 2,8 tỷ đồng. Đồng thời, chỉ đạo các sở, ngành, đơn vị, địa phương liên quan phân bổ 9,7 tỷ đồng hỗ trợ khôi phục sản xuất (đối với các hộ bị thiệt hại trong nuôi trồng thủy sản).

Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh, Hội Chữ thập đỏ tỉnh, các tổ chức đoàn thể trong tỉnh đã trích quỹ hỗ trợ và vận động giúp đỡ ngư dân trong lúc khó khăn. Tỉnh và các huyện, thị xã, thành phố cũng đã khẩn trương thực hiện các kết luận của Chính phủ, ban hành các cơ chế, chính sách hỗ trợ ngư dân...

Nhằm hỗ trợ các tàu cá xa bờ của tỉnh tiêu thụ được sản phẩm và ổn định tình hình an ninh

trật tự trên địa bàn trong thời gian ngành khai thác hải sản của tỉnh ta bị ảnh hưởng nặng nề của hiện tượng hải sản chết bất thường, UBND tỉnh đã ban hành chính sách hỗ trợ 20% giá cho các doanh nghiệp, đại lý, hộ thu mua hải sản đánh bắt xa bờ của tàu Quảng Bình. Từ ngày 1-15/5/2016 (thời gian thực hiện chính sách), tỉnh Quảng Bình đã hỗ trợ 44 cơ sở thu mua 1.810 tấn hải sản cho 776 tàu, với tổng số tiền 25,8 tỷ đồng. Đồng thời, triển khai tốt việc cấp giấy chứng nhận hải sản khai thác trong vùng biển an toàn, tổ chức các điểm bán cá sạch...

Các ngân hàng thương mại trên địa bàn tỉnh đã cho các hộ thu mua tạm trữ hải sản (từ ngày 5/5 đến ngày 5/6/2016) vay 156,4 tỷ đồng. Các tổ chức tín dụng đã có biện pháp hỗ trợ cho khách hàng vay vốn theo Nghị định 67/NĐ-CP của Chính phủ, cụ thể: Ngừng tính lãi trong thời hạn 6 tháng kể từ ngày 8/4/2016

đối với các khoản vay của bà con ngư dân là chủ tàu đã hoàn thành việc đóng tàu, đưa vào khai thác, sử dụng nhưng không bán cá đã khai thác; đối với các khoản vay đến kỳ trả nợ (gốc, lãi), cơ cấu lại kỳ hạn trả nợ của khoản vay theo hướng điều chỉnh kỳ hạn trả nợ (gốc, lãi) xuống từ 2 đến 3 kỳ.

Ngày 29/9/2016, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 1880/QĐ-TTg về định mức bồi thường thiệt hại cho các đối tượng tại các tỉnh Hà Tĩnh, Quảng Bình, Quảng Trị và Thừa Thiên Huế bị thiệt hại do sự cố môi trường biển. Theo đó, đối tượng thiệt hại được xác định gồm 7 nhóm:

1. Khai thác hải sản, bao gồm:

- Chủ tàu và người lao động trên tàu/thuyền không lắp máy hoặc có lắp máy công suất dưới 90CV trực tiếp khai thác thủy sản trên biển, cửa sông, cửa biển, đầm phá, có đăng ký hộ khẩu thường trú và thực tế hoạt động khai thác thủy sản tại các tỉnh Hà Tĩnh, Quảng Bình, Quảng Trị và Thừa Thiên Huế ngừng hoạt động do sự cố môi trường biển.

- Chủ tàu và người lao động trên tàu có công suất máy chính từ 90CV trở lên có đăng ký hộ khẩu tại địa phương, tàu có đăng ký tại 4 tỉnh và thực tế đang hoạt động khai thác hải sản tại các vùng biển từ ngày 6/4/2016 đến ngày 30/9/2016 bị thiệt hại do sự cố môi trường biển.

- Người lao động sống ven biển làm nghề khai thác thủy sản có tính chất đơn giản và thu nhập chính dựa vào nguồn lợi từ biển, đầm phá, cửa sông như: câu, lặn, te/xiếp, nghề cào, mơm, chụp, lưới rùng, mò, nò, sáo, bẫy, đăng, đáy và các phương thức khai thác khác bị thiệt hại do sự cố môi trường biển.

2. Nuôi trồng thủy sản, bao gồm:

- Hộ gia đình, chủ trang trại, tổ hợp tác, doanh nghiệp sản xuất trong lĩnh vực nuôi trồng thủy sản (gọi chung là cơ sở nuôi trồng thủy sản) trực tiếp nuôi trồng thủy sản; sản xuất, ương dưỡng giống thủy sản mặn, lợ bị

thiệt hại do thủy sản, giống thủy sản bị chết do ảnh hưởng của sự cố môi trường biển.

- Chủ cơ sở nuôi trồng thủy sản phải tạm dừng sản xuất do nguồn nước biển bị ô nhiễm bởi sự cố môi trường biển.

- Người lao động làm thuê thường xuyên, có thu nhập chính từ các cơ sở nuôi trồng thủy sản; sản xuất, ương dưỡng giống thủy sản mặn, lợ phải tạm dừng sản xuất do nguồn nước biển bị ô nhiễm bởi sự cố môi trường biển.

3. Sản xuất muối, bao gồm: Tổ hợp tác, hợp tác xã, hộ gia đình và lao động làm thuê cho cơ sở sản xuất muối (nếu có) bị thiệt hại trực tiếp do sự cố môi trường biển.

4. Hoạt động kinh doanh thủy sản ven biển, bao gồm:

- Tổ chức, cá nhân có địa điểm kinh doanh hoặc có hộ khẩu thường trú tại các xã, phường, thị trấn ven biển trực tiếp thu mua, sơ chế thủy sản từ các tàu cá, tại cảng cá, bến cá, chợ cá, cơ sở nuôi trồng thủy sản bị ảnh hưởng sự cố môi trường biển.

- Chủ cơ sở chế biến nước mắm, nước hải sản, tẩm ướp hải sản và các phương thức chế biến khác có địa điểm sản xuất, kinh doanh hoặc có hộ khẩu thường trú tại các xã, phường, thị trấn ven biển bị thiệt hại bởi sự cố môi trường biển.

- Người lao động làm việc thường xuyên và có thu nhập chính từ các hoạt động: vận chuyển, chở thuê hàng hải sản, bốc vác, sơ chế, chế biến thủy sản và người làm thuê cho các cơ sở trực tiếp thu mua, sơ chế thủy sản, cơ sở chế biến nước mắm, mắm hải sản, tẩm ướp hải sản và các phương thức chế biến có địa điểm sản xuất, kinh doanh hoặc có hộ khẩu thường trú tại các xã, phường, thị trấn ven biển bị thiệt hại bởi sự cố môi trường biển.

5. Dịch vụ hậu cần nghề cá, bao gồm: Người lao động làm thuê trong các cơ sở sản xuất kinh doanh đá lạnh để bảo quản hải sản, kho lạnh, cấp đông; đóng, sửa tàu thuyền; sản xuất, kinh doanh ngư cụ có địa điểm kinh

doanh tại các xã, phường, thị trấn ven biển bị thiệt hại bởi sự cố môi trường biển.

6. Dịch vụ du lịch, thương mại ven biển, bao gồm: Người dân sống ven biển làm nghề có tính chất đơn giản: bán hàng, làm dịch vụ cho khách du lịch có địa điểm kinh doanh hoặc có đăng ký hộ khẩu thường trú, tạm trú tại các xã, phường, thị trấn ven biển bị thiệt hại bởi sự cố môi trường biển.

7. Thu mua, tạm trữ thủy sản, bao gồm:

- Chủ cơ sở thu mua, tạm trữ thủy sản có kho lạnh, kho cấp đông tại các xã, phường, thị trấn ven biển bị thiệt hại bởi sự cố môi trường biển, còn lưu kho các sản phẩm thủy sản được thu mua trước ngày 30/8/2016.

- Người làm thuê thường xuyên có thu nhập chính từ cơ sở thu mua, tạm trữ thủy sản có kho lạnh, kho cấp đông tại các xã, phường, thị trấn ven biển bị thiệt hại bởi sự cố môi trường biển.

Thực hiện Quyết định số 1880/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ, với sự chỉ đạo quyết liệt của Thường trực Tỉnh ủy, UBND tỉnh, sự chủ động, tích cực, nỗ lực của các sở, ngành, địa phương, việc kê khai, bồi thường thiệt hại được thực hiện khẩn trương, công khai, minh bạch, tạo sự đồng thuận trong nhân dân, góp phần đảm bảo an ninh trật tự trên địa bàn.

Tính đến nay, toàn tỉnh Quảng Bình có 59/62 xã, phường có quyết định phê duyệt đối tượng, kinh phí thiệt hại, với tổng số tiền phê duyệt 1.983.587 triệu đồng, đạt 85% so với kê khai ban đầu; đã chi trả 1.813.114 triệu đồng, đạt 97% so với tổng số tiền Trung ương cấp tạm ứng cho tỉnh.

Hiện nay, tỉnh Quảng Bình đang đề nghị Trung ương chỉ đạo giải quyết những khó khăn, vướng mắc về xác định, bồi thường thiệt hại do sự cố môi trường biển với các nội dung cụ thể như sau:

1. Cho phép tiêu hủy và bồi thường 100% giá trị đối với hải sản không đảm bảo an toàn thực phẩm, hỗ trợ 30% giá trị đối với hải sản

đảm bảo an toàn thực phẩm đối với số hải sản tồn kho nhằm đảm bảo an toàn sức khỏe cho nhân dân, đảm bảo công bằng, quyền lợi của các cơ sở thu mua, tạm trữ hải sản.

2. Cho phép bổ sung kê khai, bồi thường thiệt hại cho các đối tượng là chủ cơ sở và người lao động trong các cơ sở hoạt động kinh doanh thủy sản; dịch vụ hậu cần nghề cá; thu mua, tạm trữ thủy sản có địa điểm kinh doanh hoặc hộ khẩu thường trú tại các xã, phường, thị trấn vùng cửa sông (nơi có tàu thuyền khai thác cập bến, có bến cá, có dịch vụ hậu cần nghề cá).

3. Đối với hải sản tồn kho đã qua sơ chế, chế biến (sứa, nước mắm, mắm, mắm nêm, chả cá, mắm tôm, ruốc, cá khô, mực khô, khuyếch khô...): Đề nghị tiêu hủy và bồi thường 100% giá trị lô hàng đối với các lô hàng đã lấy mẫu, xét nghiệm và có kết quả không đảm bảo an toàn thực phẩm theo quy định.

4. Cho phép xác định, bồi thường thiệt hại cho nhóm đối tượng là chủ các cơ sở sản xuất, kinh doanh đá lạnh bảo quản hải sản; đóng, sửa tàu thuyền; sản xuất, kinh doanh ngư cụ; kinh doanh dịch vụ du lịch, thương mại; chủ và lao động trong các cơ sở kinh doanh xăng dầu phục vụ tàu cá. Có chính sách bồi thường, hỗ trợ cho các cơ sở du lịch như khách sạn, nhà nghỉ.

5. Đề nghị Chính phủ sớm ban hành định mức bồi thường, hỗ trợ cho các đối tượng cửa hàng ăn uống, lao động không thường xuyên; bố trí kinh phí hỗ trợ cho công tác kê khai, bồi thường thiệt hại về văn phòng phẩm phục vụ công tác kê khai và hỗ trợ cho cán bộ thôn, xóm không được hưởng lương ngân sách ■

Nguồn: Theo tài liệu tuyên truyền công tác hỗ trợ, bồi thường thiệt hại sự cố môi trường biển do Công ty TNHH gang thép Hưng nghiệp Formosa Hà Tĩnh gây ra trên địa bàn tỉnh Quảng Bình của Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy phối hợp với Sở Nông nghiệp và PTNT Quảng Bình.